

Εργασιακός εκφοβισμός: μορφές, αίτια και επιπτώσεις.

Παναγιώτης Σταυρινίδης
Τμήμα Ψυχολογίας
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Τι προϋποθέτει

- Ανισορροπία ισχύος
 - Σωματική, ψυχολογική, κοινωνική + οικονομική;
- Συστηματικότητα
- Πρόθεση

Ποια η επιδημιολογία;

- Μέχρι 30% θυματοποίηση
- Ο δείκτης της «διαφορετικότητας»
- Γυναίκες
- Διευθυντικά και κατώτερα στελέχη
- Τα λεγόμενα «αφεντικά» αλλά και συνάδελφοι
- 1 στα 3 περιστατικά τυγχάνει αναφοράς

Γιατί δεν γίνονται καταγγελίες

- Φόβος
- Ντροπή
- Ενοχή

Πως εκδηλώνεται

- Άμεσος και Έμμεσος Εκφοβισμός
- Άμεσος: απειλές, προσβολές, εξευτελισμός, μείωση της προσωπικότητας, κοινωνική απομόνωση και αποκλεισμός, ανάθεση ταπεινωτικών καθηκόντων
- Έμμεσος: διασπορά φημών, μετάδοση ψεμάτων για το θύμα
- Κυβερνοεκφοβισμός!

Παραδοχές

- Σύγχρονο, οικουμενικό πρόβλημα
- Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες
- Συνεπώς μας ενδιαφέρει να γνωρίζουμε τα χαρακτηριστικά των παιδιών αυτών
 - Ανάπτυξη μηχανισμών έγκαιρης αναγνώρισης
 - Σχεδιασμός και εφαρμογή προληπτικών και παρεμβατικών προγραμμάτων

Αιτιολογία

- Συστημική θεωρία
 - Ατομικά χαρακτηριστικά – ιστορικό
 - Ιδιοσυγκρασία
 - Ενσυναίσθηση
 - Ψυχοπαθολογία
 - Βιώματα
 - Οικογενειακή κατάσταση
 - Επαγγελματική θέση
 - Εργασιακό περιβάλλον
 - Εταιρική κουλτούρα

Συνήθη χαρακτηριστικά δράστη

- αυτοπεποίθηση
- ιδιοσυγκρασία (δραστήριοι και παρορμητικοί): υψηλότερα επίπεδα δυσκολιών ελέγχου των συναισθημάτων τους
- σωματική δύναμη
- κυρίαρχοι (όχι απαραίτητα δημοφιλείς)
- εξωτερική και εχθρική απόδοση αιτιών
- Ιστορικό επιθετικών πράξεων στην οικογένεια
- τάση προς επιθετική συμπεριφορά
- χαμηλή ενσυναίσθηση
- επαφή με πρότυπα μίμησης και ανοχής της επιθετικής συμπεριφοράς

Συνήθη χαρακτηριστικά θύματος

- εσωστρεφείς
- παθητικοί
- χαμηλή αυτοπεποίθηση
- περιορισμένη αποδοχή
- τείνουν να μην αντιδρούν αποτελεσματικά όταν δέχονται επιθετικές πράξεις
- αποκλίνουντα χαρακτηριστικά (εμφάνιση, σωματική διάπλαση, προβλήματα έκφρασης)
- ιστορικό συναισθηματικών δυσκολιών (κατάθλιψη)
- ανεπαρκής επικοινωνία
- ανύπαρκτο υποστηρικτικό δίκτυο

Συστημικές αιτίες

- Zero tolerance policy
- Εταιρική κουλτούρα
- Σχέσεις συναδέλφων
- Ιεραρχίες – τυπικές και άτυπες
- Δομή οργανογράμματος
- Εκπαίδευση προσωπικού
- ΥΑΔ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Βραχυπρόθεσμες και Μακροπρόθεσμες
- Εργασιακή απόδοση
- Απόσυρση
- Άγχος
- Κατάθλιψη
- Χρήση ουσιών
- Αντεκδίκηση
- Απώλεια εργασίας
- Μείωση εισοδημάτων
- Αυτοκτονικοί ιδεασμοί και απόπειρες

Εισηγήσεις

- Συνεχής εκπαίδευση /επιμόρφωση / ευαισθητοποίηση προσωπικού (σε όλες τις βαθμίδες)
- Εταιρική Πολιτική
- Αναθεώρηση οργανογράμματος
- Zero Tolerance
- Εκδηλώσεις / Δράσεις καλού κλίματος
- Επιπτώσεις
- Επικοινωνία
- Το πρόβλημα των «παρευρισκομένων»